

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quae sine litterae Apostolicae pro beneficiis vacantibus & qualiter
concedantur. §. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

S. I.

Quæ sint litteræ Apostolicæ pro beneficiis vacantibus, & qualiter concedantur.

- 1 Rescripta Pontificia alia sunt in forma gratiosa, alia in forma digni. Et quæ hæc sint.
- 2 Alia vocantur gratia, si neutri, si alteri, si nulli.
- 3 Alia dicuntur rescripta, Rationi congruit.
- 4 Alia nuncupantur noua prouiso, alia simplex prouiso.

Litteræ Apostolicæ, seu pontificia rescripta de beneficiis vacantibus sunt in multiplici differentia. Alia expediuntur in forma pauperum, quia paupertate allegata de beneficio prouideris, quæque vocantur rescripta iustitiæ: non quia obligatus sit Pontifex ea concedere, cum ea gratis, & liberaliter præstet. Sed quia iustissimum, & æquissimum est, ut pauperi clerico, & ad ordines promoti beneficium concedatur. Itemque vocantur rescripta secundum Apostolicam: quia eorum initium est, cum secundum Apostolicam qui altari seruit, &c. Alia vocantur rescripta gratiæ, quia nulla paupertatis mentione facta beneficia conceduntur. Deinde alia ex supradictis litteris Apostolicis nuncupantur in forma gratiosa, alia in forma digni. In forma gratiosa sunt, quæ prouisum dignum beneficio supponunt, in forma digni, quæ dignum petunt post diligentem examinationem iuuentur.

2 Præterea sunt alia rescripta, seu litteræ Apostolicæ, quæ vocantur, si alteri, si neutri, si nulli, eo quod hanc clausulam continent. Rescriptum namque si alteri est, cum super aliquod beneficium cum altero litigas, & mentione litis facta impetras à Pontifice, ut tibi beneficium conferatur: tale rescriptum, quia clausulam, & conditionem habet, si alteri ius in beneficio questum non fuerit, datur rescriptum, si alteri. Rescriptum si neutri, est cuius non sunt litigantes; & tertius impetrat à Pontifice, ut sibi beneficium conferatur ea conditione, si neutri litiganti ius questum fuerit. Rescriptum vero si nulli, est cum plures litigant, tu vero impetras à Pontifice beneficium, si nulli eorum ius in beneficio competat. Hæc autem rescripta, si neutri, si nulli, si alteri licet in beneficio supponunt, ut de se constat, & illius mentio necessaria faciendâ est, ut rescriptum impetrari possit. Azor. 2. part. instit. moral. libro septimo, cap. 32. quæst. 8. Item est durante lite impetrantur, ac effectum sortiri non possunt, quousque lis finita fuerit, & declaratum ius in beneficio, vel ad beneficium non competere; Alteri, Neutri, vel Nulli. Nam durante hoc iure siue in beneficio, siue ad beneficium rescripta, impetrantibus non prosunt. Quia Pontifex non intendit iuri questio derogare, & beneficia cum aliorum damno prouidere, iuxta reg. Cancell. 16. de non tollendo ius alteri questum. Rebuff. in praxi ben. sic. q. 1. tit. de rescriptis si Neutri, &c. n. 10. Azor. supra.

3 Rursum est aliud rescriptum Pontificium vocatum Rationi congruit, eo quod illa verba sint illius initium. Hoc autem rescriptum supponit Pontificem prædecessorem gratiam concessisse, per scripturam tantum ab ipso signatam, vel saltem per verbum factam, neque illam gratiam extinctam esse, non tamen litteras expedisse: successor vero cognoscens testium probatione hanc gratiam esse factam; litteras expedit hoc tenore. Rationi congruit, conuenit honestati, ut ea qua de Romani Pontificis gratia, &c. Rebuff. prax. benefic. part. 1. tit. de gratia rationi congruit. Azor. 2. part. lib. 7. c. 31. q. 7. Quocirca in impetratione huius rescripti ea omnia exprimenda sunt, quæ in prima impetratione necessario fuerunt expressa. Quia est rescriptum auctoritatem præbens primæ concessionis, Rebuff. n. 22. Azor. q. 10. Dixi hoc rescriptum concedi à successore, quod non est ita intelligendum, ut necessario debeat esse immediatus: nam esto mediatum sit, concedere rescriptum potest, cum eadem sit ratio. Azor. q. 11.

4 Item est aliud rescriptum vocatum noua prouiso, aliud vocatum simplex prouiso. Rescriptum vocatum noua prouiso, est, quo Pontifex prouisionem ab inferiore factam confirmat, eo quod impetrans datus aliquoties est, an prima prouiso effectum habeat. Quocirca ad hoc rescriptum obtinendum necessarium est, ut impetrans ignarus sit nullitatis prioris prouisionis, imo potius requiritur, ut præsumat, esto dubitante primam prouisionem validam esse, cuius apud Pontificem mentionem facere debet; quia in illius confirmationem rescriptum impetrat. At si successu temporis prima inferioris prouiso nulla esse declaratur, non obinde noua prouiso à Pontifice facta petit, quia est æquæ principalis, ac prima quoad substantiam, esto quoad concessionem accessoria esse videatur. Hoc rescriptum nouæ prouisionis dari non solet frequenter, ut colligitur ex textu in cap. quia, & cap. post electionem de concess. præbenda. Excipiuntur tres causæ, videlicet vnio beneficiorum, cum dubitatur, an legitime fuerit facta ab inferiori beneficio, seu præceptoriarum S. Ioannis Hierosolymitani, & aliarum sacrarum militiarum prouiso, & sanctorum electio: pro reliquis vero causis non solet hoc rescriptum concedi, ut la-

tius hæc omnia prosequitur Rebuff. in praxi benefic. 1. part. tit. de noua prouisione & simplicit. à numero primo & seq. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 7. cap. 31. q. 7. Simplex vero prouiso estque nullam aliam validam prouisionem supponit, solamque relatione facta beneficii vacantis conceditur: sic Rebuff. & Azor. supra.

Denique est rescriptum à Pontifice concessum vocatum, perinde valere, eo quod virtute illius concedit Pontifex, ut rescriptum à se concessam, quod ex aliquo capite nullum fuit, vitæ obtineat, & perinde valeat, ac si principio valide expediam fuisset, nullusque in illius impetratione defectus committatur. Quapropter ea omnia, ob quæ primum rescriptum valore caret, in hoc secundo rescripto nuncupato, perinde valere, exprimentia sunt, alioquin nullus effectus erit. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 7. cap. 31. quæst. 1. 3. & 4. & seq. Quod si insuper aliud impedimentum contraxit, eo quod conciliis nullitatis prioris prouisionis possessionem accepit, fructusve beneficii in sui vitæ tempore consumpsit, obligatus est huius intrusionis mentionem facere. Azor. quæst. 5.

S. II.

Qui sint executores litterarum Apostolicarum, & quæ eorum potestas.

- 1 Qui soleant executores gratiarum designari.
- 2 Qualis sit hæc designatio.
- 3 Debent esse canonici Cathedralis Ecclesia, vel in dignitate constituti.
- 4 Eliguntur hic indices per præsentationem authenticam litterarum originalium, vel alias authenticarum.
- 5 Si hic designatus index prouisionem facere omittat intra 30. dies designatus, potest prouisus ad secundum executores recurrere.
- 6 Si iussu primus executor denegat prouisionem, non potest ad secundum recurrere.
- 7 Quamdiu duret executorum potestas.
- 8 Prouisus si sentit se grauatum à primo executore, neque potest ad secundum recurrere, accessario ad Pontificem recurrere debet.
- 9 Excipit Garcia, si denegetur prouiso ob reprobatorem examinationum, sed non admittitur.
- 10 Si prouisus esset ab ordinario, & prouisus Apostolicum se petuerit, quid tibi faciendum est?

Inter prouisores beneficiorum non infimum locum tenent, quibus à sede Apostolica committitur executio prouisionis alicuius beneficii vacantis. Pontifex namque prouisionem alicuius beneficii vacante, solet committere huic executionis prouisionem vel ordinario loci, ubi beneficium restat, vel quem prouisus petit, & designat. Quod si hic ordinarius designatus, & requisitus intra 30. dies prouisionem non executur, ne prouiso effectus careat, conceduntur litteræ executoribus Episcopo viciniori, seu eius vicario, cum integra totius causæ commissa.

2 Duplex est hæc executoris designatio iuxta distictam beneficii prouisionem, si enim prouisum approbauerit Pontifex, eique beneficium contulerit, quin executor teneatur dignitatem prouisi explorare, neque aliud facere, quam cum in posse sessionem mittere, et designatio nuncupata in forma gratiosa. Quia gratia collationis facta executori committitur illius executio, seu prouisi in possessionem inmissio. At si à Pontifice non est adequatè facta collatio, sed faciendâ executori remittitur, si prouisum dignum inueniat, designatio executoris cupatur in forma digni. Quia sub conditione, quod prouisum dignum inueniat, beneficii collatio faciendâ remittitur. Sed hæc designationes sint gratia facta, vel faciendâ, perantiquæ more concedentis re integra. Itemque an commissis vicario Episcopi possit ab Episcopo expediri, aut contra, vel transmissio locorum, vel in capitulum sede vacante, latè diximus, tract. de legib. disp. 4. punct. 16.

3 Hi executores debent esse Canonici Ecclesiæ Cathedralis, vel aliis in dignitate constituti, iuxta sextum in cap. statutum de rescript. in 6. Neque obstat ex forma mandati plures conuocari tantum ad collationem faciendam, possessionemque concedendam, quæ nullam iudicalem cognitionem requirit, quomodo debeant supradictam qualitatem habere. Tam quia ita habet stylus Rotæ, & Cancellariæ. Tum quia sæpe semper partes iudicis assumunt; eo quod regulariter adit intrusus, vel alius, qui executioni contradicit: ob quam causam non sunt meti qui executioni contradicant, & cognoscantur executores, sed mixti cum potestate iudicandi, & cognoscendi de causa executionem impediende. Quoribus autem executor partes iudicis assumere potest, eo ipso index delegatur, iudicandi in ipso mandato non exprimitur, & conuenit habere debet qualitates relatas in cap. statutum: & ita sentit, & latè probat Nauarr. in cap. cum conuincat. de rescript. in 6. c. 3. causa nullitatis. Neque valet solutio Garciae 6. part. de beneficiis, cap. 2. num. 106. affirmantis iis executoribus solum secundario